

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права № 2

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Житлове право»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором курсанта(студента)

Рік набору – 2021

Харків
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Житлове право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 23 с.

Розробники:

Явор Ольга Анатоліївна, докторка юридичних наук, професорка
Музика Тетяна Олександрівна, кандидатка юридичних наук, асистентка

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права № 2
(протокол № 12 від 23 червня 2021 року)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на
засіданні кафедри цивільного права №2
(протокол № 11 від 24 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Яроцький Віталій Леонідович, доктор юридичних
наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	12
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	13
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти деної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	17

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Житлове право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 2,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	За вибором курсанта (студента)
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2021/2022
		семестр
Загальна кількість годин - 60		1-2
		Лекції
		12 год.
		Практичні/ семінарські заняття
		18 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи студента - 2.	Самостійна робота	
	30 год.	
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	

Мета навчальної дисципліни – сформувати в курсантів (студентів) предметні компетентності у сфері житлового права, а саме щодо здійснення та захисту житлових прав, зокрема й військовослужбовцями та членами їх сімей, опанування системи знань, вмінь та навичок у сфері житлових правовідносин, розуміння їхніх об'єкта та змісту, визначення правового статусу їх суб'єктів, надання цілісного уявлення про житлові права та обов'язки та правові стандарти їх дотримання в сучасному цивільному та житловому законодавстві, законодавстві про соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей, а також визначення системи заходів юридичної відповідальності в разі порушення житлових прав.

Завдання

- формування в курсантів (студентів) системи теоретичних знань про

інститут житлового права, його змістовне наповнення;

- опанування законодавчого та наукового понятійного апарату інституту житлового права, розуміння базових категорій житлового законодавства;

- визначення актуальних проблем інституту житлового права та напрямів сучасних наукових досліджень у цій сфері;

- аналіз і дослідження прикладних проблем забезпечення житлом фізичних осіб, зокрема військовослужбовців та членів їх сімей, визначення правового статусу суб'єктів правовідносин із забезпечення житлом;

- надання цілісного уявлення про міжнародні та національні стандарти дотримання прав учасників житлових правовідносин, зокрема військовослужбовців та членів їх сімей, розуміння процедур та повноважень зобов'язаних суб'єктів у сфері забезпечення житлом;

- розвиток навичок і умінь застосування житлового законодавства з урахуванням європейських стандартів і принципів у цій сфері;

- з'ясування правових підстав набуття права власності на житло та користування житлом, умов здійснення цих прав, підстав та умов юридичної відповідальності в разі порушення житлових прав.

Пререквізити: цивільне право, сімейне право.

Кореквізити: приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, договірне право.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання: *

РН-1.	Розуміти та пояснювати сутність понять житлового фонду, житла та вимог до житлового приміщення.
РН 2.	Визначати склад учасників житлових правовідносин, їх правовий статус, зокрема права та обов'язки військовослужбовців та членів їх сімей у сфері забезпечення житлом.
РН-3.	Знати особливості чинного механізму правового регулювання у сфері забезпечення фізичних осіб житлом, зокрема постановки на облік громадян, що потребують поліпшення житлових умов, та обґрунтовувати відповідні висновки.

РН-4	Розуміти особливості правовідносин комерційного та соціального найму житла та аргументувати правові позиції щодо питань, які впливають із цих правовідносин.
РН-5	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення житлового законодавства, Європейської конвенції прав людини та основоположних свобод, рішень ЄСПЛ, матеріалів судової практики, наукової та професійної літератури, баз даних, перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
РН-6	Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих договорів у сфері житлового права.
РН-7	Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України у сфері житлового права на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
РН-8	Розуміти процедуру реалізації права громадян на забезпечення житлом в порядку соціального найму з позиції уповноваженого органу або особи та громадянина.
РН-9	Виявляти та вирішувати правові проблеми виконання договорів щодо житла.
РН-10	Здійснювати обґрунтований вибір способу захисту у разі порушення права на житло, зокрема внаслідок порушення договору про користування житлом.
РН-11	Висловлювати, аргументувати та відстоювати свою правову позицію у різних видах юридичних практики, зокрема у взаємодії з органами та особами, що здійснюють управління житловим фондом, та в суді.
РН-12	Знати підстави, порядок і умови притягнення до відповідальності в разі порушення прав суб'єктів житлового права, уміти складати необхідні процесуальні документи.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її

представляти.

Спеціальних компетентностей:

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика житлових правовідносин

Поняття та правова природа житлового права як галузі права.

Предмет житлового права. Право громадян на житло та форми його здійснення згідно з Конституцією України. Зміст права на житло. Житлові права та обов'язки громадян. Поняття та види житлових правовідносин. Елементи житлових правовідносин: суб'єкти житлових правовідносин; об'єкти житлових правовідносин; зміст житлових правовідносин. Принципи житлового права України. Система житлового права. Розвиток науки житлового права.

Співвідношення житлового права та житлового законодавства.

Історія розвитку житлового законодавства. Система житлового законодавства. Житловий кодекс України та Цивільний кодекс України спільні та відмінні ознаки. Закони та підзаконні нормативно-правові акти як джерела житлового права. Постанови Пленуму Верховного Суду України з житлових питань. Тенденції розвитку житлового законодавства.

Військовослужбовці як учасники житлових правовідносин: види та повноваження в житловій сфері. Поняття, види та призначення житлових приміщень. Поняття, види, порядок надання жилих приміщень військовослужбовцям та членам їх сімей та вимоги, які до них ставляться. Ордер на жиле приміщення. Підстави визнання ордера недійсним.

Квартирний облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов: поняття, види та загальна характеристика. Першочергове та позачергове надання жилих приміщень громадянам, які потребують поліпшення житлових умов. Житловий фонд України: поняття, види. Державний житловий фонд. Комунальний житловий фонд. Приватний житловий фонд. Житловий фонд кооперативів та громадських об'єднань. Житловий фонд соціального призначення.

Позитивні обов'язки держави щодо реалізації житлових прав фізичних осіб. Позитивний досвід іноземних держав у сфері іпотечного кредитування як способу вирішення житлової проблеми. Механізм цільового фінансування з державного бюджету для реалізації державних програм житлового будівництва.

Модуль 2. Способи реалізації житлових прав та обов'язків учасників житлових правовідносин.

Договірні підстави виникнення права користування та права власності на житло. Предмет договору найму (оренди) житла. Форма договору найму житла. Строк договору найму житла. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди) житла. Зміна умов договору найму (оренди) житла. Підстави, порядок та правові наслідки припинення договору найму (оренди) житла. Договір піднайму жилих приміщень. Його форма і зміст. Підстави припинення та розірвання договору піднайму жилого приміщення. Умови за яких договір піднайму не може бути укладений. Поняття та правова природа договору найму соціального житла. Сторони, форма, зміст договору найму соціального житла. Припинення договору найму соціального житла.

Будівництво житла. Набуття права власності на безхазяйну нерухому річ. Набуття права власності на житло за набувальною давністю. Право спільної власності на будинок (квартиру). Поняття та загальна характеристика договору купівлі – продажу житла. Поняття та правова природа договору дарування житла. Загальна характеристика договору міни та обміну жилих приміщень. Правова природа договору довічного утримання та ренти житла. Договір застави (іпотеки) житла. Спадкування житла за законом та за заповітом. Прийняття спадщини.

Поняття та правові засади приватизації державного житлового фонду. Право громадян на приватизацію державного житлового фонду.

Загальні підстави припинення житлових правовідносин. Припинення права власності на житло. Підстави і порядок виселення громадян з жилих приміщень. Виселення з наданням іншого жилого приміщення. Виселення

без надання іншого жилого приміщення. Виселення громадян, які самовільно зайняли жиле приміщення. Виселення громадян у зв'язку із визнанням ордера на жиле приміщення недійсним. Правові наслідки виселення громадян із жилих приміщень.

Особливості охорони та захисту житлових прав. Юрисдикційні та неюрисдикційні способи захисту житлових прав. Способи захисту порушеного житлового права. Особливості відшкодування збитків та моральної шкоди як мір відповідальності в житлових правовідносинах. Види житлових спорів та порядок їх вирішення. Урахування прецедентної практики Європейського суду з прав людини під час судового захисту житлових прав громадян.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальна характеристика житлових правовідносин				
		Тема 1. Житлове право як галузь права.	8	2	2	4
		Тема 2. Житло як об'єкт правовідносин. Житловий фонд.	8	2	2	4
		Тема 3. Позитивні обов'язки держави щодо реалізації житлових прав фізичних осіб.	12	2	4	6
		<i>Разом</i>	28	6	8	14
		Модуль 2. Способи реалізації житлових прав та обов'язків учасників житлових правовідносин.				
		Тема 1. Способи реалізації права на житло.	18	4	6	8
		Тема 2. Способи захисту та відповідальність у разі порушення житлових прав осіб.	14	2	4	8
		<i>Разом</i>	32	6	10	16
		Усього годин / кредитів ECTS	60/2,0	12	18	30

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Житлове

право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента;
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (колоквіуми, контрольні роботи тощо).

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами
контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2			
п/з	колоквіум	п/з	колоквіум		
max 30	max 10	max 30	max 10	Max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та

		обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Житловий кодекс Української РСР: закон від 30 червня 1983 р. № 5464-X зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>.
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002р. № 2947-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
5. Основи житлового законодавства Союзу РСР і союзних республік: Закон СРСР від 24.06.1981 v5150400-81 зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v5150400-81#Text>.
6. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 № 3334-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15#Text>.
7. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 24.06.2004 р. № 2189-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19#Text>.
8. Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків: Закон України від 04.09.2008 р. № 500-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-17#Text>.
9. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14#Text>.
10. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 № 417-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19#Text>.
11. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19.06.1992 № 2482-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12#Text>.

12. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-ХІІ зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
13. Про Збройні Сили України : Закон України від 6 грудня 1991 р. № 1934-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 9. С. 108.
14. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 груд. 1991 року № 2011-ХІІ зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>.
15. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовт. 1993 року № 3551-ХІІ зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12/ed20170416>.
16. Про встановлення тимчасових мінімальних норм забезпечення соціальним житлом: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.2008 № 219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2008-%D0%BF#Text>.
17. Деякі питання реалізації Закону України "Про житловий фонд соціального призначення": Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.2008 № 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/682-2008-%D0%BF#Text>.
18. Типове положення про соціальний гуртожиток для осіб, які потребують соціального захисту: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2007. № 783 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2007-%D0%BF#Text>.
19. Положення про наглядову раду у сфері розподілу соціального житла: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 16 січня 2007 р. № 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/23-2007-%D0%BF#Text>.
20. Порядок розрахунку плати за соціальне житло: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2007 № 155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-2007-%D0%BF#Text>.

21. Про службові жилі приміщення: Постанова Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-88-%D0%BF#Text>.

22. Перелік категорій працівників, яким може бути надано службові жилі приміщення, затв. Постановою Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 р. № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-88-%D0%BF#Text>.

23. Порядок взяття громадян на соціальний квартирний облік, їх перебування на такому обліку та зняття з нього, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. № 682 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/682-2008-%D0%BF#Text>.

24. Деякі питання забезпечення житлом військовослужбовців та інших громадян: постанова КМУ від 2 вер. 2015 р. № 728. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-2015-%D0%BF>.

25. Про затвердження Інструкції з організації забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями: наказ Мін. оборони України від 31.07.2018 № 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1020-18>.

26. Про затвердження Порядку забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями: постанова КМУ від 3 серпня 2006 р. № 1081 зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1081-2006-%D0%BF>.

27. Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення: постанова КМУ від 20 серпня 2014 р. № 413 зі змін. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF/para10#n10>.

28. Про затвердження Порядку кредитування будівництва та придбання житла для військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань: постанова КМУ від 28 січня 2004 р. N 88 зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88-2004-%D0%BF>.

29. Про розмір і порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони та військовослужбовцям, відрядженим до Міністерства освіти і науки, Державного космічного агентства, за піднайом (найом) ними житлових приміщень: постанова КМУ від від 26 червня 2013 р. № 450 зі змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2013-%D0%BF>. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010р. № 2398-VI [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>.

Основна література

1. Аврамова О. Формування житлових правовідносин. *Підприємництво, госп-во і право* : наук.-практ. госп.-прав. журн. 2019. № 11. С. 5–12.
2. Волкова А. О. Житлова сфера в Україні: стан та перспективи правового забезпечення досягнення балансу між економічною ефективністю та соціальною справедливістю. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 3. С. 189–196.
3. Галянтич М. К. Значення Цивільного кодексу України у правовому регулюванні житлових відносин. *Право України*. Київ, 2014. № 2. С. 162–170.
4. Галянтич М. К., Самойленко Г. В. Характеристика житла за законодавством України та у практиці Європейського суду з прав людини. *Право України*. Київ, 2015. № 4. С. 88–96.

5. Галянтич М. К. Формування державної житлової політики в Україні. Спогади про Людину, Вченого, Вчителя: до 60-річчя від Дня народж. проф. Ірини Миколаївни Кучеренко. Київ: АртЕк, 2016. С. 101–113.
6. Засць К. В. Цивільно-правові способи захисту житлових прав в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2016. 19 с.
7. Карамаза О. О. Рішення Європейського суду з прав людини у системі джерел житлового права України. *Право та юстиція*. 2019. № 3. С. 32–38.
8. Пленюк М. Д. Особливості механізму правового регулювання користування житлом. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2016. № 4. С. 203–207.
9. Породько В. Поняття і способи штучного погіршення житлових умов як підстави для відмови у взятті на квартирний облік. *Право України*. 2020. № 8. С. 238–247.
10. Ткачук О. М. Житлове законодавство України: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду України. Харків: Право, 2017. 104 с.
11. Ткачук О. М. Житловий кодекс Української РСР: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного цивільного суду (практика 2018-2019 років). Харків : Право, 2020. 166 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://library.nulau.edu.ua>.
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>.
3. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>.

4. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України -
<http://www.kmu.gov.ua>.
5. Офіційний веб-портал Верховного Суду -
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/.
6. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>.
7. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>.
8. Єдиний державний реєстр судових рішень
<http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
9. Стаття 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод: стандарти застосування при здійсненні правосуддя
<http://nsj.gov.ua/files/1384158454...D1%82.pdf>.